

Suomen kansallinen mineraalistrategia

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirjaamo.tem@gov.fi

Diaarinumeroa VN/32318/2023

Lausunnon antaja

Suomen luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Yleistä

Suomen kansallisen mineraalistrategian luonnoksesta puuttuu sekä konkretia että ylisukupolvinen näkökulma. Luonnoksessa ei eritellä koko toimialan (metallikaivokset, muu kaivostoiminta ja alaan liittyvä teollisuus ja jalostustoiminta) työllisyyttä ja toimialan työllisyyden kehittymistä. Luonnoksesta puuttuu myös vertailu ja analyysi edellisen strategian toteutumasta ja vielä edellisen strategian sisältämät konkreettiset tavoitteet mm. eri kivilajien louhintamäärien osalta ja toteutunut louhinta.

Köyhät malmiot

Luonnoksessa todetaan kyllä se, että taloudelliset ja ympäristöön liittyvät haasteet köyhien malmioiden avaamisessa ja hyödyntämisessä, mutta siitä puuttuu intressivertailu kaivostoiminnan vaikutuksista muuhun elinkeinoelämään, ympäristöön ja ihmisten hyvinvointiin etenkin köyhien malmioiden hyödyntämisen osalta.

Pitkäaikaiset ympäristövaikutukset

Luonnoksessa tunnistetaan kaivannaisteollisuuden suuri jätevaikutus, mutta jätteiden luokittelu tehdään ylimalkaisesti. Strategiaperusta puuttuvat mm. kokonaisuudessaan mustaliuskeen ja muiden rikkipitoisten kivilajien tuottamat pitkäaikaiset ympäristöhaasteet ja toimintastrategia näiden malmioiden jäte- ja sivukivialueiden sulkemisesta ympäristöturvallisella tavalla. **Kysymys on ylisukupolisesta haasteesta.** Joutuvatko meitä seuraavat kymmenet sukupolvet keräämään ja puhdistamaan näiden alueiden suotovedet ja millä rahoituksella se tehdään? Jo pelkästään Terrafamen tuottama mustaliuskejäte on määrältään noin puolet koko Suomen kaivannaisteollisuuden tuottamasta kaivosjätteen määrästä. Kaivosten jäteongelma käsittää yli 95%kaikesta vuosittain tuotettavasta vaarallisesta jätteestä sekä yli 75% kaikesta jätteestä. Ominaista jätteille on myös, ettei niiden haitallisuus ja vaarallisuus häviä ajan kuluessa.

Maanpäällisten jätealueiden pinta- ja pohjarakenteet eivät ole lähtökohtaisesti kaivannaisjätteiden loppusijoitukseen kestävä ratkaisu. Nykyisten toiminnassa olevien kaivosten jäte/sivukivikasojen ja rikastushiekka-alueiden pinta- ja pohjarakenteet on tehty siten, että ne tulevat varmuudella aiheuttamaan ympäristölle haitallisia vuotoja satojen tai tuhansien satojen vuosien ajan kaivosten sulkemisen jälkeen. Tiivisrakenneteknologioita on kehitettävä kaivosten nestealtaiden sekä jätteiden väliaikaisen sijoituksen tarpeisiin.

Intressivertailu

Kansallisen mineraalistrategian ehkä tärkein tehtävä on antaa eväitä kaivannaisteollisuuteen liittyvään intressivertailuun. Strategian tavoite ei voi olla, että Suomessa avataan nopeassa tahdissa lähinnä kansainvälisten sijoittajien ja kaivannaisyhtiöiden toimesta kartoitetut ja löydetyt malmiot, olkoot ne köyhiä tai rikkaita esiintymiä. Sen sijaan tulisi määritellä kohtuullinen tavoitetaso louhintamäärien suhteen, kuten edellisessä strategiassa tehtiin. Uusia kaivoksia voidaan avata vain siinä tapauksessa, että se voidaan tehdä ekologisesti ja ekonomisesti kestäväällä tavalla. Tämä voidaan varmistaa riittävän laadukkailla ympäristöluvilla. Kaivos-, niin kuin ei muukaan teollinen toiminta saa aiheuttaa luonnon pilaantumista pitkällä aikavälilläkään. Tämän varmistaminen vaatii laadukasta luvitusta, jonka ollessa riittävällä tasolla ympäristön kannalta ongelmallisimmat hankkeet voivat toteutua vain siinä tapauksessa, että niiden ympäristöturvallisuus on varmennettu laadukkaalla tavalla. Myös tulevat sukupolvet tarvitsevat kaivosmineraaleja. Kenties silloin myös köyhien malmioiden hyödyntäminen voi tapahtua nykyistä kestävämmällä tavalla.

Suomen Luonnonsuojeluliiton Kainuun piiri ry

Vesa Hyyryläinen Puheenjohtaja

vesahyyry5@gmail.com

Ari Jäntti Toiminnanjohtaja/sihtööri

kainuu@sll.fi, ari.jantti@sll.fi